

Dobre i złe sąsiedztwa

Od konfliktu do współistnienia i współpracy

Tom 2 *Sąsiedzi w historiografii, edukacji i kulturze*

Redakcja naukowa
Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jarmuła

Od konfliktu
do współistnienia i współpracy

Tom 2
*Sąsiedzi w historiografii,
edukacji i kulturze*

Redakcja naukowa
Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jarmuła

Bydgoszcz 2017

Komitet Redakcyjny
Jarosław Burczyk (przewodniczący)
Zygmunt Babiński, Grzegorz Domek, Grzegorz Kłosowski
Bernard Mendlik, Piotr Siuda, Małgorzata Święcicka
Ewa Zwolińska, Ireneusz Skowron (sekretarz)

Recenzent
Andrzej de Lazari

Redaktor
Ligia Podgórska

Projekt okładki
Tadeusz Meszko

Opracowanie typograficzne
ArtStudio | Anna Mreła

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
Bydgoszcz 2017

© Copyright by redaktorzy naukowcy monografii i autorzy tekstów

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany w całości ani we fragmentach
bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich

ISBN 978-83-8018-155-7

Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
(Członek Polskiej Izby Książki)
Redakcja: 85-092 Bydgoszcz, ul. Ogińskiego 16
tel. 52 32 36 729, e-mail: wydaw@ukw.edu.pl
<http://www.wydawnictwo.ukw.edu.pl>
Rozpowszechnianie tel. 52 32 36 730, e-mail: jarno@ukw.edu.pl
Druk: Drukarnia Cyfrowa UKW
tel. 52 32 36 702, e-mail: poligrafia@ukw.edu.pl
Poz. 1758. Ark. wyd. 17

Spis treści

WSTĘP	9
-------------	---

Wybrane problemy dotyczące sąsiedztwa w historiografii

Marina Fiodorowna Rumiancewa, Концепт «Другого»: классическая vs неоклассическая модели науки	16
Dmitrij Anatoljewicz Dobrowolski, Dogmatyka i liturgika Kościoła zachodniego w ujęciu pisarzy staroruskich XI-XV w.	29
Ludmiła Borisowna Sukina, Ужасные и великопепные: Османское государство и турки глазами русских путешественников XVII века	39
Maria Igorjewna Niskowskaja, Восприятие истоприков-иммигрантов в России XVIII века	55
Siergiej Iwanowicz Małowiczko, Встреча традиционной и линейной темпоральностей в пространстве истопрического знания Северного Кавказа XIX – начала XX века	63

Dobre sąsiedztwo a edukacja i polityka historyczna

Radosław Michna, Dobre i złe sąsiedztwo w pruskiej szkole. Polacy – Niemcy – Żydzi w Królewskim Gimnazjum w Bydgoszczy w XIX wieku	76
--	----

Olga Wiktorowna Morowa, <i>Традиции изучения коллективного / межгосударственного прошлого в русской школе в начале XX века</i>	92
Eliza Stehr, <i>Język polski jako ojczysty – zmiana perspektywy. Początki polskiego szkolnictwa średniego w Wielkopolsce po 1918 roku</i>	99
Olga Jurjewna Strielowa, <i>«От чужого – к другому». Смыслы изучения в школе истории межкультурных взаимодействий</i>	112
Natalia Pietrowna Marczenko, <i>«Образ героя» та усвідомлення іншого у новітній книзі для дітей України</i>	122
Teresa Maresz, <i>Próby zrozumienia drugiej strony konfliktu na przykładzie szkolnej edukacji historycznej</i>	142
Jewgienij Jewgienijewicz Wiaziemskij, <i>От конфликтов к сотрудничеству. Миссия исторического образования в современном мире и проблемы подготовки учителей истории (взгляд педагогического идеалиста)</i>	159
Małgorzata Szymczak, <i>Kształcenie regionalne i międzykulturowe w polsko-saksońskim regionie przygranicznym w opiniach polskich i niemieckich nauczycieli</i>	167
Iwona Maria Strachanowska, <i>Edukacja interkulturowa – zmiany mikrosystemowe</i>	179
 <i>Relacje społeczne – kobieta w społeczeństwie</i> 	
Jasmina Milanović, <i>Образованье и emancipacija žena u kneževini i Kraljevini Srbiji (1844-1914)</i>	196
Joanna Trajman, <i>Polityka wobec kobiet w RFN i NRD jako płaszczyzna rywalizacji zimnowojennej</i>	214

Ponadnarodowe dziedzictwo kulturowe

Aleksandra Kłaput-Wiśniewska, <i>Muzyka i muzykowanie w Bydgoszczy do 1939 roku w kontekście zagadnień narodowościowych</i>	230
Igor Savchuk, <i>Ukraińsko-polskie stosunki kulturalne w końcu lat 30. i w latach 40. XX wieku na podstawie analizy źródłowej dziedzictwa Borysa Latoszyńskiego</i>	250
Grażyna Pańko, <i>Wrocławska dzielnica czterech wyznań jako przykład roli religii w kształtowaniu stosunków między mieszkańcami jednego miasta</i>	265
BIBLIOGRAFIA	283
AUTORZY TEKSTÓW	302

Pracownicy naukowcy Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy do realizacji projektu „Dobre i złe sąsiedztwa” zaprosili wybitnych naukowców z Polski, Europy i Azji. Pierwsza książka ukazała się w 2016 roku i nosi tytuł *Dobre i złe sąsiedztwa. Historia kluczem do zrozumienia współczesnych relacji międzysąsiedzkich*, a jej zawartość stanowią artykuły, w których autorzy naświetlili współczesne relacje międzysąsiedzkie, które niejednokrotnie wynikają z tego, jak były one układane w przeszłości. Książka pod wspólnym tytułem *Od konfliktu do współistnienia i współpracy* jest drugą częścią z tej serii. Tym razem historycy, politolodzy, socjologowie, kulturologowie z Polski, Rosji, Niemiec, Ukrainy, Serbii, Białorusi i Słowacji przyjrzeni się szeroko rozumianej problematyce funkcjonowania stosunków sąsiedzkich, zarówno tych międzynarodowych, jak i kulturowych, religijnych oraz społecznych. W artykułach, stanowiących zawartość niniejszej książki, przedstawili wyniki swoich badań na temat próby ułożenia poprawnych stosunków między narodami i społecznościami mieszkającymi obok siebie od zamierzchłych czasów do dni nam współczesnych. Pierwszy tom nosi tytuł *Bliscy i dalecy sąsiedzi*. Zebrano w nim artykuły mówiące o konkretnych relacjach zachodzących między sąsiadami na szczeblu lokalnym oraz międzynarodowym. Natomiast drugi, który trzymacie Państwo w ręku, został zatytułowany *Sąsiedzi w historiografii, edukacji i kulturze*. Można odnaleźć w nim artykuły poświęcone przeglądowi historiografii oraz wpływowi edukacji na budowanie poprawnych relacji międzysąsiedzkich w Polsce, Serbii, Rosji i na Ukrainie. Jego dopełnienie stanowią artykuły, w których autorzy wskazują na międzynarodowe dziedzictwo kulturowe oraz dialog międzywyznaniowy.

Redaktorki